

● نامه به سردبیر کد مقاله: ۲۵۰



عارضه یا خطا

اقدامات پزشکی از تجویز انواع داروها و یک تزریق ساده گرفته تا اعمال جراحی کوچک و بزرگ؛ از یک آزمایش خون تا انواع تصویربرداری‌های گوناگون همیشه ممکن است عارضه یا عوارضی به دنبال داشته باشند بیماری ممکن است با وجود رعایت آزمایش حساسیت باز هم نسبت به داروی تزریق شده واکنش نشان دهد- تجویز یک قرص آسپیرین حتی با پیش‌بینی‌های لازم و سؤالات متعدد از وضع گزارش بیمار ممکن است موجب خونریزی گردد- یک خونگیری ساده و با یک تزریق ماده حاجب در حین تصویربرداری امکان دارد که موجب عکس‌العمل‌های شدید شود- یک عمل جراحی روده احتمال دارد که با تمام دقت جراح ترمیم نشده و از کنار محل دوخت و دوز ترشحات روده‌ای وارد محوطه شکم شود- یک رگ پیوندی روی قلب ممکن است بعد از ترمیم خونریزی کند- یک عمل لوزه‌برداری با وجود وسواس در گرفتن عروق باز هم خونریزی نماید- یک شکستگی استخوان با تمام اقدامات انجام شده بارها اتفاق افتاده که جوش نخورد- تزریق یک آمپول بیهوشی با وجود احتیاط‌های کافی ممکن است باز هم موجب مشکلات قلبی تنفسی گردد ...

اینها و ده‌ها مثال دیگر به عنوان عارضه Complication اطلاق می‌شود که لازم است آنرا از خطای پزشکی یا به اصطلاح Mal practice افتراق نمود.

متأسفانه بسیاری- و شاید تمامی- بیماران عارضه را نشانه عدم تبحر پزشک در تجویز دارو و یا عمل جراحی دانسته و آنها را روانه دادگاه‌های پزشکی می‌نمایند و با تأسف بیشتر بعضی از پزشکان که از مشکلات اعمال جراحی اطلاع کافی ندارند هم بسیاری از عوارض را ناشی از اشتباه جراح دانسته و چه بسا موجب گمراهی بیماران می‌شوند.

افتراق بین عارضه و خطای پزشکی گاهی آسان و زمانی بسیار مشکل است. مثلاً در مورد همین روده‌ای که دو سرش را جراح دوخته ولی از کنارش ترشحات روده‌ای خارج می‌شود؛ هم می‌تواند ناشی از یک عارضه باشد و هم می‌تواند به علت خطای دوخت و دوز باشد.

بدین خاطر وظیفه هر پزشکی است که در مورد عوارض داروها؛ اقدامات پاراکلینیکی؛ اعمال جراحی و هر اقدام دیگری که برای بیمار بخواهند انجام دهند با بیمار و اطرافیان صحبت کنند و توضیحات کافی برایشان بدهند و خصوصاً در مورد اعمال جراحی حتماً آنرا مکتوب نمایند که بعداً گفته نشود که به ما نگفتند!

دکتر عبدالحمید حسابی

استاد جراحی دانشگاه علوم

پزشکی تهران